

OPINTOKESKUSTEN JA JÄRJESTÖJEN KOULUTUSTEN JÄLKIPALAUTEMALLI

Toimintamalli koulutusten jälkipalautteen keräämiseen

Tämä jälkipalautemalli on tarkoitettu tukemaan koulutuksen vaikutusten ja tulokellisuuden arviointia erityisesti opintokeskuksissa ja järjestöissä. Mallin tavoitteena on yhtenäistää koulutusten arviointia erityisesti opintokeskuksissa, mutta se on myös monenlaisten järjestöjen hyödynnettävissä. Malli tarjoaa koulutuksen laatua kuvaaviin arviointikriteereihin liittyviä väittämiä ja kysymyksiä, joiden avulla jälkipalautekyselyiden laatiminen on helppoa.

Mitä jälkipalautteella arvioidaan?

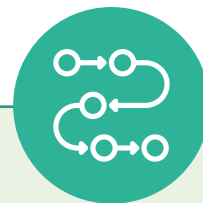
Koulutuksen jälkipalautteella arvioidaan, millaisia pysyviä vaikutuksia koulutuksella on osallistujan tai järjestön toimintaan. Muutos voi olla esimerkiksi uusi toimintatapa, osaaminen tai toimintakulttuuri. Opintokeskukset tai järjestöt valitsevat itse koulutustarjonnastaan ne koulutukset, joista jälkipalaute kerätään. Jälkipalautetta voidaan kerätä jäsenjärjestöjen kanssa yhteistyössä toteutetuista koulutuksista ja mallia voidaan hyödyntää laajemminkin.

Oleellista on kerätä vain se tieto, jota toiminnan kehittämisessä hyödynnetään. Tämä tarkoittaa, että seuraavasta luettelosta valitaan vain ne väittämät, jotka ovat kyseisen koulutuksen kannalta tärkeitä.

Miksi arvioidaan?

Jälkipalautetta hyödynnetään opintokeskusten tai järjestöjen koulutustoiminnan ja -tarjonnan kehittämisessä sekä siihen liittyvässä päätöksenteossa. Jälkipalautteen avulla tehdään näkyväksi järjestökoulutuksen tuottamia tuloksia niin yksilö-, yhteisö-, järjestö- ja yhteiskunnallisella tasolla. Jälkipalaute kannattaa kerätä pidemmistä ja osaamista tuottavista koulutuksista niiden vaikutusten esille tuomiseksi. Palautteen kerääminen sidotaan osaksi strategista koulutussuunnittelua, jolloin jälkipalautteen keräämisestä päätetään koulutuskohtaisesti jo vuosittaisen koulutustarjonnan suunnittelun yhteydessä. Jälkipalautteen kerääminen sidotaan koulutussuunnittelun ja koulutusarvioinnin toimintamalleihin, jotta se kiinnittyy osaksi organisaation arkea ja toimintatapoja.

Miten arvioidaan?

Tiivistetysti arviointiprosessi näyttää tältä:

1. Päätäkää, missä koulutuksissa käytätte mallia.
2. Valitkaa, mitkä kysymykset otatte kussakin koulutuksessa käyttöön.
3. Tehkää sähköinen palautekysely tai varatkaa aikaa puhelinhaastatteluun tai muuhun tiedonkeruuseen.
4. Kertokaa koulutuksen alussa, että osallistujat saa jälkipalautekyselyn sovitun ajan kuluessa.
5. Lähettäkää osallistujille kysely (+ muistutus).
6. Analysoikaa tulokset.
7. Sparrailkaa tuloksia esimerkiksi muiden opintokeskusten tai järjestöjen kanssa.

Jälkipalaute kerätään koulutusten osallistujilta 3–6 kuukauden kuluttua koulutuksen päättymisestä. Jälkipalautteen keräämisestä kannattaa sopia osallistujien kanssa jo koulutuksen aikana, koska osallistujien tavoittaminen koulutuksen jälkeen on usein haastavaa. Jälkipalaute kerätään esimerkiksi verkossa tai puhelimitse. Verkkokyselyiden vastausprosentti on usein alhainen, mutta kun palautetta kertyy kaikista koulutuksista, sen avulla voi saada kokonaiskuvan koulutustoiminnan onnistumisesta. Puhelimitse tiedon keruu tuottaa usein paremmin vastauksia, mutta on työlästä.

Jälkipalautekyselyissä ei ole tarkoitus käyttää kaikkia alla esiteltyjä arviointikriteerejä, vaan niistä valitaan koulutuksen kannalta keskeisimmät. Kyselyt kannattaa pitää lyhyinä ja käyttää vain 3–7 väittämää tai kysymystä. Väittämiä ja kysymyksiä käytetään mieluiten samassa sanamuodoissa, kun ne kuvataan tässä dokumentissa, jotta tulosten seuranta ja vertailu on mahdollista. Voitte lisätä jälkipalautekyselyihin omia tarpeelliseksi kokemia väittämiä ja kysymyksiä. Väittämiä voi kuitenkin tarvittaessa muuntaa selkokielelle. Muutama esimerkki selkokielisistä väittämistä on annettu kriteerierimerkeissä.

Jälkipalautekyselyissä suositellaan käytettäväksi seuraavaa asteikkoa, jotta tulosten seuranta ja vertailu on opintokeskusten tai järjestöjen välillä mahdollista.

Asteikko

- 5 = täysin samaa mieltä
- 4 = lähes samaa mieltä
- 3 = osittain samaa mieltä
- 2 = osittain eri mieltä
- 1 = eri mieltä
- 0 = en osaa sanoa

Arviointikriteerit

Seuraavassa kuvataan arviointikriteerit eli joukko väittämiä ja kysymyksiä, joiden avulla jälkipalautekyselyt muodostetaan. Väittämät ja kysymykset on jaoteltu luokkiin, jotka mukailevat Opintokeskusten laatu- ja vaikuttavuustyöryhmän laatimaa vaikuttavuusluokitusta. Vaikuttavuusluokituksen avulla on tavoitteena nostaa esille järjestökoulutuksen laajempia vaikutuksia ja päämääriä.

Oma oppiminen

1. Kuvaile muutosta, jonka koulutus on saanut aikaan. **AVOIN**
Selkoversio: Kerro, miten elämäsi on muuttunut koulutuksen ansiosta
2. Johtuuko muutos koulutuksesta vai muista tekijöistä (esim. elämäntilanne, työ, terveys) **AVOIN** tai **ASTEIKKO** Esim. Asteikolla 1-5: 1= muutos on johtunut koulutuksesta... 5 = muutos on johtunut muista tekijöistä)
3. Voin hyödyntää oppimaani järjestötoiminnassa/työtehtävissä/arjessa. **AVOIN**
4. Miten aion jatkossa hyödyntää oppimaani? **AVOIN**
5. Miten kehittäisit koulutusta? **AVOIN**
6. Koulutus kannusti hankkimaan lisää osaamista. **ASTEIKKO**

Osallisuuden vahvistaminen / Yhteisön vahvistaminen

7. Koulutus vahvisti luottamusta itseeni. **ASTEIKKO**
Selkoversio: Luotan koulutuksen jälkeen enemmän itseeni
8. Koulutus vahvisti osallistumismahdollisuuksiani yhdistyksessäni tai muussa yhteisössäni. **ASTEIKKO**
Selkoversio: Koulutuksen jälkeen olen osallistunut enemmän yhdistyksessäni tai yhteisössäni
9. Koulutuksen myötä olen tullut kuulluksi yhteisössäni. **ASTEIKKO**
Selkoversio: Koulutuksen jälkeen minua on kuunneltu yhteisössäni
10. Koulutuksen myötä osaan osallistua enemmän yhteisöni toimintaan. **ASTEIKKO**
Selkoversio: Koulutuksen jälkeen minulla on enemmän taitoja osallistua yhteisöni toimintaan.
11. Koulutuksen myötä minulla on enemmän annettavaa yhteisölleni. **ASTEIKKO**
Selkoversio: Koulutuksen jälkeen olen osannut toimia paremmin yhteisössäni.

Moninaisuuden, tasa-arvon tai yhdenvertaisuuden edistäminen yhteisössä

12. Koulutuksen jälkeen olen voinut edistää moninaisuutta yhdistyksessäni tai yhteisössäni

ASTEIKKO

Selkoversio: Koulutuksen jälkeen olen voinut edistää erilaisista taustoista tulevien ihmisten osallistumista.

13. Koulutuksen jälkeen olen voinut vaikuttaa siihen, että ihmisiä kohdellaan yhteisössäni tasa-arvoisesti ja yhdenvertaisesti. ASTEIKKO

Selkoversio: Koulutuksen jälkeen olen voinut vaikuttaa siihen, että ihmisiä kohdellaan hyvin riippumatta heidän sukupuolestaan tai taustastaan.

Järjestönne kehittämistyön edistäminen / Aktiivisen toiminnan aikaansaaminen järjestössä / Järjestönne osaamisen lisääminen

14. Sain koulutuksesta työkaluja kehittää järjestöni toimintaa. ASTEIKKO

15. Koulutuksen myötä olen aktiivisesti mukana järjestöni toiminnassa. ASTEIKKO

16. Koulutuksen myötä olen osallistunut enemmän järjestöni toimintaan. ASTEIKKO

17. Olen hyödyntänyt koulutuksen tuottamaa osaamista järjestöni kehittämisessä. ASTEIKKO

18. Olen saanut palautetta, että toiminnastani on hyötyä järjestölleni. ASTEIKKO

Oikeudenmukaisen yhteiskunnan rakentaminen / Oikeudenmukaisen, kestävän ja reilun työelämän edistäminen / Demokratian ja aktiivisen kansalaisuuden vahvistaminen

19. Koulutuksen myötä olen voinut vaikuttaa itselleni tärkeisiin asioihin järjestössäni. ASTEIKKO

20. Koulutuksen myötä olen voinut vaikuttaa itselleni tärkeisiin asioihin työpaikallani. ASTEIKKO

21. Koulutuksen myötä olen osallistunut aktiivisesti yhteiskunnalliseen toimintaan. ASTEIKKO

Kestävän tulevaisuuden edistäminen

(ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen tai taloudellinen näkökulma)

- 22. Minulla on uskoa tulevaan. **ASTEIKKO**
- 23. Koulutuksen myötä pystyn tekemään arjessani kestäviä valintoja. **ASTEIKKO**
- 24. Koulutuksen myötä pystyn vaikuttamaan kestävämpien toimintatapojen käyttöönottoon järjestössäni. **ASTEIKKO**

Kulttuurienvälisen ymmärryksen lisääminen

- 25. Koulutuksen myötä ymmärrän paremmin muita kulttuureita. **ASTEIKKO**
- 26. Koulutuksen myötä osaan toimia paremmin eri kulttuureista tulevien ihmisten kanssa. **ASTEIKKO**
- 27. Koulutuksen myötä osaan tukea järjestöni toimijoita kulttuurien välisessä kohtaamisessa. **ASTEIKKO**

Jälkipalautemalli ja arviointikriteerit on luotu *Opintokeskusten arviointikyvykkyys nousuun* -hankkeessa, jonka rahoittaja toimi Opetushallitus. Työssä on hyödynnetty myös Opintokeskusten Laatu- ja vaikuttavuustyöryhmän rakentamaa vaikuttavuusluokitusta sekä Opintokeskus Siviksen jälkipalautelomaketta. Opintokeskus Siviis vastaa jälkipalautemallin ja arviointikriteerien ylläpidosta ja päivittämisestä.